

“DİJİTALLEŞMENİN OLANAKLARI TOPLUMSAL FAYDAYI BÜYÜTMEDE KULLANILMALI”

“Geleceğin Elektrik Tesisleri ve Dijitalleşme” ana teması altında düzenlenen VI. Elektrik Tesisat Ulusal Kongre ve Sergisi’nin açılışında ekonomik krizin aşılması için Ar-Ge ve bilgi yoğun ekonomik politikalarına geçilmesi gerektiğine vurgu yapılarak, enerji ve bilgi iletişim teknolojileri “yoksulluğu” dikkat çekildi. Bilimsel akıl ve güçlü bir demokrasi kültürünün oluşmasının önemine değinilen açılıшта, dijitalleşmenin enerji alanında toplumsal faydanın büyütülmesi için yeni olanaklar yarattığı belirtildi.

VI. Elektrik Tesisat Ulusal Kongre ve Sergisi’nin açılış töreni, 16 Ekim 2019 tarihinde Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi’nde Anadolu Salonu’nda gerçekleştirildi. İzmir Dans Akademisi performans sanatçılarının tango gösterisiyle başlayan etkinliğin açılış töreninde ilk olarak konuşan EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, kongre ve sergi için yürütülen hazırlık çalışmalarına ilişkin bilgi vererek, sempozyumlarda teknolojik gelişmelerin gelecekte üretim modellerini ve yaşamı nasıl şekillendireceğinin irdeleneceğine vurgu yaptı. Kongre programının uzun soluklu kolektif bir çalışma sonucu oluştuğuna vurgu yapan Uğurlu, “Kongre Yürütme Kurulumuz, teorik bilginin yanı sıra uygulamalara ilişkin bilgi ve deneyimlerin de paylaşılması için özel

bir çaba sarf etti. Serginin yanında oturumlarda uygulamaya dönük bildirilerin sunulmasına gayret göstererek, bu önemli eksikliği gidermeye çalıştı. Aramızdaki uluslararası uzmanlar da, dünya genelinde oluşan mühendislik birikimini sunumlarıyla meslektaşlarımıza aktaracaklar. Bu köprüyü bir kez daha oluşturmuş olmaktan duyduğumuz mutluluğu tekrar vurgulamak isterim” diye konuştu.

Kongrenin, bilim insanları, üreticiler, tasarımcıları, uygulayıcıları ile kamu ve özel sektör temsilcilerinin bir araya getiren ender etkinliklerden biri olduğunu ifade eden Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“EMO olarak hem toplum yararı hem de **üyelerimizin mesleki hak ve sorumluluklarını korumak amacıyla ülkemizin Ar-Ge ve bilgi**

yoğun ekonomik politikalarıyla yönetilmesi için mücadele ediyoruz. Meslektaşlarımızın geliştirdiği teknolojiler, ürünler ve hizmetlerle güvenli bir çalışma hayatına ulaşmaya dönük çabalarımızı düzenlediğimiz bilimsel etkinliklerle sürdürüyoruz. Ne yazık ki uzun yıllardır sürdürülen neo-liberal ekonomi politikaları, ülkemiz hemen hemen her alanda yüksek teknoloji ürünleri için açık pazar durumuna getirmektedir. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz, teknoloji geliştiremeyen, yerli enerji kaynaklarını kullanmayan enerji, madencilik, telekomünikasyon başta olmak üzere temel altyapı alanlarını toplum yararına düzenleyememiş ülkelerin yakın gelecekte düşeceği durumu yansıtmaktadır.”

“Enerji Yoksulluğu Vurgusu”

Enerji ve teknolojide dışa bağımlılığın yoksullaşma yarattığına dikkat çeken Uğurlu, konuşmasına şöyle devam etti:

“Artan enerji maliyetleri bir yandan sanayi üretiminde dünya ile rekabet sorunu yaratırken, bir yandan da hane halkı için kelimenin tam anlamıyla ‘karanlık’ yaratmaktadır. Bakanlığın verilerine göre; 2017-2018 yıllarında 14,3 milyon abonenin elektriği en az bir kere borcundan dolayı kesildi. Yaklaşık 10 milyon kişinin yaşadığı 2,5 milyon hanenin elektrik faturası sosyal destek kapsamında ödenebiliyor. EMO olarak 4 kişilik ailenin ortalama olarak kabul ettiğimiz 230 kilovatsaatlik (kWh) tüketiminin elektrik faturalarına yansımaya olan 163 TL, asgari ücretin yüzde 8’ini oluşturmaktadır. Bu oranın Ocak 2019’da yüzde 5,8 olduğunu hatırlatarak, makasın yoksullar, dar gelirli olan aleyhine açıldığını vurgulamak isterim. Asgari ücretli ailelerin de geliri olmayan 2.5 milyon aile gibi kısa süre içinde muhtaç duruma düşeceğini ön görmek yanlış olmayacaktır.

Elektrik tarifelerine baktığımızda Ocak 2019’dan bu yana perakende enerji bedeli yüzde 30 artarken, dağıtım bedelindeki artış oranı ise yüzde 60’ı aşmıştır. Elektrik dağıtım bölgelerinin 2009’dan itibaren özel sektöre devredilmesiyle karşı karşıya kaldığımız bu tablo, enerji bedelinin fatura içindeki payını yüzde 51’e kadar geriletmiştir. İçinde bulunduğumuz ay

itibariyle dağıtım bedelinin fatura içindeki payı yüzde 29’dur. Dağıtım Bedeli’nin elektrik enerjisinin bizzat kendisi için ödenen bedelin iki katı oranında artması; piyasa koşulları, döviz kuru gibi gerekçelerle izah edilemez. Özelleştirme sonucu oluşan bu tablo, dağıtım şirketlerinin kötü yönetildiğini, dahası kayıp ve kaçak enerjinin topluma maliyetin de arttığını göstermektedir. Açıkça söylemek gerekir ki; dağıtım bedelindeki iki katı bulan artış, dağıtım özelleştirmelerinin faturasıdır.”

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki dışa bağımlılık sorununa da değinen Uğurlu, konuşmasını şöyle tamamladı:

“Endüstri 4.0 kavramları etrafında tartıştığımız gelişmeler, ekonomik gelişimin yönünü belirleyici niteliktedir. Dünya genelinde yaşanan bu dönüşümün gerisinde kalmamak için ne yazık ki bilimsel ve teknik gelişmelerin paylaşılması tek başına yeterli değildir. Biz mühendisler, bu alanlara ilişkin stratejik planlamalara ihtiyaç olduğunu siyasi iktidarlara ısrarla hatırlatmalıyız. ‘Ucuzlaştırılmış emek’ yoğun, rant temelli, betonlaşmaya dayalı bu ekonomik modelden, bilgi yoğun bir ekonomik modele geçilmesi için hep birlikte mücadele etmeliyiz.”

“Şehirleşme ve Dijitalleşme Eğilimi Büyüyor”

Aydınlatma Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sermin Onaygil, dijitalleşme ve şehirleşmenin küresel çapta büyüdüğüne dikkat çekerek, “Nüfusun büyük

ölçüde şehirlerde yaşadığı bir döneme girdik. Önümüzdeki 30 yıl içinde şehirlerin iki kat büyüyeceğine ilişkin öngörüler var” dedi. Gelecek 5 yılda 50 milyar nesnenin birbirine ve ağa bağlanmasının beklendiğini anlatan Onaygil, “Bu durum büyük imkanların yanında büyük sorunları da barındırıyor. Dijitalleşmenin enerji tüketimini de artırması bekleniyor. Şehirleşme ve dijitalleşme eğilimlerini doğru yönetmek çok önemli. Elektrik mühendislerinin farklı disiplinlerle bir arada çalışmaya zorunlu gün geçtikçe artıyor” diye konuştu.

Bilim ve Demokrasi Vurgusu

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Gazi İpek ise konuşmasına, teknolojinin gelişimi, dijitalleşme ve mühendisliğin geleceğinin değerlendirilmesinin önemine vurgu yaparak, konuşmasına başladı. Son aylarda EMO’nun düzenlediği etkinliklerin yoğunlaştığına işaret eden İpek, Eylül ve Ekim ayında düzenlenen ve önümüzdeki aylarda düzenlenecek etkinliklere ilişkin bilgi verdi. “Unutulmamalıdır ki bilimsel akıl ve güçlü bir demokrasi kültürü, bilim ve teknoloji üretimi için mutlak zorunluluktur” diyen İpek, akademik özgürlüğe vurgu yaparak, barış akademisyenlerinin davalarındaki be- raat kararlarına dikkat çekti. Akkuyu Nükleer Santral projesinin tüm çağrılara rağmen sürdürüldüğünü ifade eden İpek, şunları söyledi:

“Yangından mal kaçırıcısına yürütülen bu projede, bilim ve akıl göz ardı edilmektedir. Bu proje, Türkiye

halkının ve toplumumuzun çıkarlarına aykırıdır. Bu proje, enerji politikalarının bir sonucu olarak yapılan bir proje değildir. Politik bir tercihtir. Hiçbir toplumsal yararı olmayan ancak bir kaza durumunda büyük yıkımlara neden olacak bu projeden vazgeçilmelidir.”

EMO'nun Karadeniz'de gerçekleştirdiği teknik geziye de değinen İpek, “Karadeniz'de HES'lerin çevreye, doğaya, insana zarar verdiğine şahit olduk. Hasankeyf, Munzur, Fatsa, Artvin'de de aynı sorunlar var. Toplumun ve yaşayan halkın onayı alınmadan yapılan bu projeler derhal durdurulmalıdır” dedi.

“Ekonomik Krizin Etkileri”

Genç EMO üyeleri arasındaki işsizlik sorununun büyüdüğüne dikkat çeken İpek, “Ekonomik Kriz Mühendisleri Nasıl Etkiliyor?” başlıklı anket çalışması yürütüldüğü hatırlatarak şöyle devam etti:

“Anket çalışmamızda, EMO'ya kayıt olan son 5 bin üyenin durumuna özel olarak eğilerek, mesleki alanlarımızdaki fakültelerden yeni mezun olup aramıza katılan arkadaşlarımızın yaşadıkları sorunlara ışık tutmak için de çaba harcayacağız. Kuşkusuz böylesi bir envanter çıkarmak büyük önem taşıyor. Çalışmanın krizin sadece EMO üyesi mühendislere değil, TMMOB bünyesindeki tüm mühendis ve şehirplancılara etkisi hususunda da ipuçları sunacağına inanıyoruz.”

Ekonomik ve siyasal krizin derinleştiğini ifade eden İpek, şunları söyledi:

“31 Aralık ve 23 Haziran seçimleri sonrasında mevcut tükenmişliğini savaş politikalarıyla sürdürmek istemektedir. Bir anda kenara ve arkaya çekilen bu güçler Ortadoğu'da halkları birbirine kırdırmak istemektedir. Türkiye, Cumhuriyetin kuruluş yıllarının temel felsefesi olan 'yurtta sulh, dünyada sulh' ilkesini şiar edinmelidir.

Savaşçı değil barışı esas alan politikalar izlemelidir. Tükenmiş bir siyasal iktidar kendi bekası için Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atmaktan vazgeçmelidir.”

“Enerjide Dijitalleşme Yeni Olanaklar Sunuyor”

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, “enerjide dijitalleşme” konusuna vurgu yaparak, “Dijital teknolojilerin ve akıllı cihazların hayatlarımızda kapladığı yer arttıkça, bu teknoloji ve cihazlara daha verimli enerji sağlayabilmenin önemi de artıyor” dedi. 2019 yılı Nobel Kimya Ödülü'nün taşınabilir cihazların çalışma süresini uzatan çalışmaya katkıda bulunan bilim insanlarına verilmesinin önemine değinen Koramaz, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Öte yandan enerjinin dijitalleşmesi konusunda bugün geldiğimiz nokta, akıllı cihazlara enerji sağlamanın ötesine geçmiş durumda. Bugün tartışılan konu, enerji üretiminin ve dağıtımının akıllı hale getirilmesi. Fiziki enerji kaynaklarının iletişim teknolojileri ile bütünleştirilmesi sonrası yaratılacak akıllı enerji sistemlerinin ve akıllı şebekelerin, enerji alanındaki teknolojik verimliliği arttırması yönünde önemli adımlar atılıyor. Bu kongrede yürütülecek tartışmaların sektördeki bilimsel ve teknik gelişmelerin paylaşılması ve toplumsallaşması konusunda ön açıcı olacaktır.”

TMMOB'un mesleki birikimlerinin toplum yararına kullanılmasına zemin hazırlanması gayreti içinde olduğunu

ifade eden Koramaz, enerjinin yaşamsal önemine vurgu yaparak, “Bizler TMMOB olarak yıllardır enerjinin tüm yurttaşlarımız için ihtiyacı kadar, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir biçimde sağlanabileceği enerji politikasının oluşturulması için çaba harcıyoruz” diye konuştu. Artan enerji ihtiyacının gelişen teknolojinin ve dijitalleşmenin sağladığı yeni fırsatlarla, üretimimde verimlilik ve kullanımda tasarruf sağlanarak, karşılanabileceğini ifade eden Koramaz, “kamusal fayda” ilkesine dikkat çekti. Küresel kapitalizmin insan emeğinin yanında doğal kaynakları da sömürdüğünü kaydeden Koramaz, şunları söyledi:

“Kıtlık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı felaketlerin önüne geçmenin yegâne yolu, rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz bir tüketim anlayışı yerine sürdürülebilir politikaları öne çıkarmaktır. Enerji politikalarını da bu anlayış çerçevesinde düşünmemiz gerekiyor. TMMOB, enerjiyi kamusal bir hak olarak görmektedir. Tüm yurttaşlarımızın bu haktan eşit biçimde yararlanabilmesi için enerjinin erişilebilir ve nitelikli bir kamusal hizmet olarak sunulması gerekmektedir.”

Cumhuriyet tarihi boyunca enerji alanında yaşanan gelişmelere ve 1980'lerden sonra neoliberal politikalar doğrultusunda alanda yapılan özelleştirmelere değinen Koramaz, “Geçmişte Türkiye Elektrik Kurumu'nun tekel statüsüne karşı çıkanlar, bugün birkaç holdingin sektörde tekelleşmesini görmezden geliyor. Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, enerji üretim ve dağıtımın tümüyle kâr-zarar hesabına indirgenmesi, ülkenin ortak geleceğini riske atmaktadır” dedi. Koramaz konuşmasını TMMOB Enerji Çalışma Grubu'nun ilkelerini okuyarak tamamladı.